

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန ဝန်ထမ်းများနှင့်
တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့် မိန့်ခွန်းကောက်နုတ်ချက်

ပဲခူးမြို့၊

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၈)ရက်

- ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှာ ပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများဟာ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ အောင်မြင်မှုရရှိတာကိုတွေ့ရှိရပြီး လုပ်ငန်းများကို ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ ဝန်ထမ်းများအားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုလုံးရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ် ကြည့်ရှုရာမှာ ပြည်သူများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများ အခုထက်ပိုမိုလျင်မြန်စွာ အောင်မြင် ထိရောက်မှု ရှိစေဖို့အတွက် လာမယ့် (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှစတင်ပြီး အုပ်ချုပ်မှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အဆောက်အအုံနှင့်စက်ပစ္စည်းများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စရပ်များတွင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ဦးစီးဌာနမှူးများနှင့် ဆေးရုံအုပ်ကြီးများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်များ (delegation of authority) ပိုမိုပေးအပ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုပေးအပ်သွားမှာဖြစ်လို့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ဦးစီးဌာနမှူးများ၊ ဆေးရုံအုပ်ကြီးများအနေနဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ အထက်အဆင့်ဆင့်ထဲမှ ခွင့်ပြုချက်များကို မစောင့်ဆိုင်းဘဲ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဌာနဆိုင်ရာ စဉ်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် အညီ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု ပြည့်ဝစွာ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် ဗဟိုမှ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြုစုထုတ်ဝေပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အဲဒီလို လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ပိုမိုပေးအပ်ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဗဟိုအဆင့်တာဝန်ရှိသူများအနေနဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို checklist များအသုံးပြုပြီး ကြည့်ရှုဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ခြင်း (monitoring, supervision, evaluation) တွေကို ပိုမိုလုပ်ဆောင်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဦးစီးဌာနအသီးသီးက ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များအနေနဲ့လည်း တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အသီးသီးသို့ ကွင်းဆင်းသွားရောက်ပြီး လုပ်ငန်းဆန်းစစ်ခြင်း၊ အကြံပြုခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်များအား ပံ့ပိုးတာတွေကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ စီမံချက်လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာမှာ တိကျတဲ့စာရင်း ဇယားနှင့် သတင်းအချက်အလက်များရရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြု ကျန်းမာရေးသတင်းစနစ် (DHIS-2) အသုံးပြုပြီး ကျန်းမာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု သတင်းအချက်အလက်စနစ် (HMIS) ကို ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။
- ဝန်ထမ်းများ တာဝန်ကျရောက်ရာနေရာဒေသမှာ နေထိုင်ရေး အဆင်ပြေစေဖို့ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာ နှစ်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး ဝန်ထမ်းအိမ်ရာများ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် ဝယ်ယူခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ အခန်းပေါင်း (၆,၀၀၀) ကျော်ပြီးစီးခဲ့ပြီး အခန်းပေါင်း (၁၀,၀၀၀)ကျော် ဆောက်လုပ်ဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ (၂၀၁၉-၂၀၂၀) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် အခန်းပေါင်း (၅,၂၂၀) ကို ထပ်မံ ဆောက်လုပ်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဆေးရုံအုပ်ကြီးများအနေနဲ့ ဆေးရုံများကို ကိုယ်ပိုင်တဲ့အိမ်အဖြစ် သဘောထားပြီး အုပ်ချုပ်စေ လိုပါတယ်။ ဆေးရုံရှိလိုအပ်ချက်များကို ဆေးရုံအထောက်အကူပြုအဖွဲ့၊ ကော်မတီများနဲ့ လုပ်ဆောင်စေလိုပါတယ်။
- ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမှာ ဆေးရုံများမှ အရေးပေါ် (urgent) အဖြေရှာစစ်ဆေးရမယ့် ဓာတ်ခွဲ စမ်းသပ်မှုများကို သက်ဆိုင်ရာဆေးရုံများရှိ ဓာတ်ခွဲခန်းများမှာ ဆောင်ရွက်ပြီး ကျန်ဓာတ်ခွဲ စမ်းသပ်မှုများနှင့် အဆင့်မြင့်ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှုများကို အမျိုးသားကျန်းမာရေးဓာတ်ခွဲဆိုင်ရာ ဌာနရှိ ဗဟိုကျန်းမာရေးဓာတ်ခွဲခန်း (central health laboratory)သို့ ပေးပို့စစ်ဆေးခြင်းကို ကနဦး (test run) ဆောင်ရွက်ရာမှာ အောင်မြင်မှုများရရှိလျက် ရှိပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ပစ္စည်းများဝယ်ယူဖြန့်ဖြူးရာမှာ သေချာစွာလုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါတယ်။ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ရရှိလာတဲ့ဘဏ္ဍာငွေများကို သေချာစနစ်ကျစွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုအောင်မြင်စီပြင်အောင်ဆောင်ရွက်ရင် ရောဂါတွေနဲ့ ကျန်းမာရေးပြဿနာတွေ ဖြစ်ပွားမှုလျော့နည်းလာမှာဖြစ်ပြီး ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများသို့ လူနာများ လာရောက်ကုသရမှု နည်းပါးသွားမှာဖြစ်လို့ အရည်အသွေးပြည့်မီသော ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင် မှုများကို ပေးအပ်နိုင်မယ့်အပြင် ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှု၊ ဓာတ်မှန်ရိုက်ခြင်းစတဲ့ကိစ္စများ နည်းပါးသွား မှာဖြစ်ကာ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ဘဏ္ဍာငွေကုန်ကျမှု နည်းပါးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ အရေးကြီးပါတယ်။

- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များ၊ တိုက်နယ်နှင့် မြို့နယ်ဆရာဝန်များထံသို့ mobile tablet (၁၂,၀၀၀)ခန့်ကို ဖြန့်ဝေပေးတဲ့အပြင် ထပ်မံပြီး mobile tablet (၁၄,၀၀၀) ခန့်ကို GAVI အဖွဲ့ရဲ့ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ ဖြန့်ဝေပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အဲဒီ mobile tablet များမှာပါဝင်တဲ့ စာအုပ်စာတမ်းများ၊ အသုံးချဆော့ဝဲလ် (application) များအသုံးပြုပြီး ပြည်သူလူထုကို ကျန်းမာရေးအသိပညာဗဟုသုတ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ်များပြုလုပ်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနရှိ အခြေခံကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းပညာရှင်များရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခက်အခဲနှင့် အားနည်းချက်များကိုသိရှိကာ အားဖြည့်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့အတွက် နှီးနှောဆွေးနွေးပွဲတစ်ခု အခုလအတွင်း ကျင်းပဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ အရည်အသွေးပြည့်ဝစေရေးနှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဝန်ကြီးဌာနရှိ အင်ဂျင်နီယာဝန်ထမ်းများရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုလုပ်ငန်းများကို မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာကောင်စီ၊ မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာအသင်းတို့ရဲ့ ပံ့ပိုးမှုနဲ့ ဆောင်ရွက်သွားဖို့ သဘောတူညီမှုပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အခုနှစ်မှစတင်ပြီး လူနာဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အရည်အသွေးမြင့်မားတိုးတက်ရေး (patient safety and improving quality of health care) ကိစ္စရပ်များကို ဦးစားပေးသတ်မှတ်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ မကူးစက်တတ်သောရောဂါများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ဌာနခွဲများမှာ ဆီးချို၊ သွေးချိုနှင့် သွေးတိုးရောဂါ စစ်ဆေးကုသမှု ဆေးခန်းများ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ပြည်သူလူထုအတွင်း နှလုံးရောဂါနှင့် နှလုံးသွေးကြောရောဂါ မဖြစ်ပွားစေဖို့ ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းလုပ်ငန်း (Preventive Cardiology) များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကို တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပေးနေတဲ့ ပညာရှင်များဟာ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဘွဲ့လွန် ကျောင်းသားများဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှ ကျောင်းသားများကို သင်ပို့သင်တန်း၊ Assessment လုပ်ပုံလုပ်နည်းများမှ အကောင်းဆုံးကိုရွေးချယ်ပြီး ကျွန်တော်တို့ MPH ရဲ့ သင်ကြားပုံနည်းစနစ်အား ပြောင်းလဲသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- Mater of Health Administration (MHA) မှာလည်း အရင်က စာတွေ့သင်ကြားရာမှ ပြီးခဲ့တဲ့ နှစ်ကစပြီး ဆေးရုံကြီးများမှာ attached (၃)လ လုပ်ထားပါတယ်။ ဆေးရုံအုပ်ကြီးများနှင့်တွဲပြီး report presentation ရေးကာ လက်တွေ့လုပ်ဆောင်စေလိုပါတယ်။
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး တိုးတက်စေဖို့အတွက် ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနရဲ့ အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ၊ training များမှာ Preventive and Social Medicine Department မှ လူများကို ဖိတ်ကြားစေလိုပါတယ်။ University of Public Health နှင့် University of Community Health တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်စေလိုပါတယ်။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမှာ outbreak များဆောင်ရွက်ခဲ့မှုရဲ့ report များကို ဆေးတက္ကသိုလ်များမှာ သင်ကြားပြီး ဝေဖန်အကြံပြု သုံးသပ်စေလိုပါတယ်။
- အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ နှီးနှောဆွေးနွေးဖလှယ်ပွဲများမှာ ဆွေးနွေးမယ့်အကြောင်းအရာ၊ အချက် အလက်များနှင့် မှတ်တမ်းတွေကို စာရွက်များနဲ့ ဖြန့်ဝေခြင်းအစား အီလက်ထရောနစ်စနစ်နဲ့ ဖြန့်ဝေပြီး ဆောင်ရွက်သွားဖို့ စီစဉ်လျက်ရှိပါတယ်။
- ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ website မှာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ အစည်းအဝေးပွဲများ၊ မိန့်ခွန်း များနှင့် ကျွန်တော်တက်ရောက်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတကာအစည်းအဝေးပွဲများမှအစ အကုန်တင်ထားပါ တယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်ရေးထားတဲ့ မိန့်ခွန်းများဟာ action point များပါဝင်ပါတယ်။
- ခေတ်မီသတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာကို အသုံးပြုပြီး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ မကြာမီအချိန်တွင် ရုံးတွင်းစာများကို အီလက်ထရောနစ်စနစ် (electronic memo system) နဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစနစ်ကို အသုံးပြုခြင်းနဲ့ စာပေးစာယူ ပြုလုပ်ရတဲ့အချိန်များ လျော့ကျသွားမှာဖြစ်ပြီး တာဝန်ရှိသူများအနေနဲ့လည်း နိုင်ငံတကာသို့ အစည်းအဝေးသွားရောက်မှာဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များသို့ ကွင်းဆင်း သွားရောက်ရာမှာဖြစ်စေ၊ ရုံးတွင်းစာများကို ဖတ်ရှုပြီး စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုလုပ်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ဦးစီးဌာနမှူးများအတွက် ဗဟိုတွင်ကျင်းပတဲ့ meeting များကို လျှော့ချ ပြီး training များ ဆက်လက်ပေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- Mobile Tablet များကိုအသုံးပြုပြီး စဉ်ဆက်မပြတ် ဆေးနှင့်ဆေးနှီးနွယ်ပညာသင်ကြားမှုကို ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ဆရာဝန်များအတွက် အွန်လိုင်းမှ စဉ်ဆက်မပြတ်ဆေးပညာသင်ကြားမှုများ ပြုလုပ်သွားမှာ ဖြစ်ပြီး နောင်အခါ ဆမ သက်တမ်းတိုးရာမှာ အဲဒီသင်တန်းများတက်ရောက်မှုကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- ကျောင်းအခြေပြုကျန်းမာရေးအဆင့်မြှင့်တင်မှုလုပ်ငန်းများကို မဟာဗျူဟာ၊ လမ်းပြမြေပုံနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များရေးဆွဲပြီး ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ဦးဆောင်မှုနဲ့ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစား ဝန်ကြီးဌာနမှ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- ကျန်းမာရေးလူ့စွမ်းအားအရင်းမြစ်များ မွေးထုတ်ရာ ဆေးနှင့်ဆေးနှီးနွယ် တက္ကသိုလ်များ၊ သူနာပြု/သားဖွားသင်တန်းကျောင်းများ၊ သင်ကြားသင်ယူမှု နည်းစနစ်များ၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း များ၊ သင်ကြားသင်ယူမှုအထောက်အကူပြု ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းများ ပြည့်မီရရှိစေဖို့အပါအဝင် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။
- လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာမှာ ကိုယ့်ရဲ့ကိုယ်ပိုင်အရေးကိစ္စအဖြစ် အလေးထားဆောင်ရွက်ပြီး ရောဂါဖြစ်ပွားသူလူနာရဲ့နေရာရှုထောင့်မှ စဉ်းစားလုပ်ဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များမှာ အစိုးရအဖွဲ့လူမှုရေးဝန်ကြီးများရဲ့ ဦးစီးဦးဆောင်မှု ဝန်ကြီးဌာန ရှိဝန်ထမ်းများရဲ့ စုစည်းဆောင်ရွက်မှုများနဲ့ လုပ်ငန်းများ အခုထက်ပိုမိုပြင်ထိရောက်စေဖို့ ဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါတယ်လို့ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း-

- ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ လူမှုရေးဝန်ကြီး
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူး၊ အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာနမှူး၊ အားကစားနှင့်ကာယပညာဦးစီးဌာနမှူး၊ တိုင်းရင်းဆေး ပညာဦးစီးဌာနမှူး
- ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ ခရိုင်၊ မြို့နယ်များမှ ဆေးရုံအုပ်ကြီးများနှင့် တာဝန်ရှိသူများ

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏လက်ရေးမှူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။)